

นิพิฐพนธ์ แสงด้วง. (2560). *เส้นทางการทำงานอาสา และรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมอาสา ที่ส่งผลต่อการคงอยู่ในการทำงานอาสา ของบุคลากรมหาวิทยาลัยภาคีรัฐ*. ปรินซ์นิพนธ์ ปร.ด. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์ ดร. อังคินันท์ อินทรกำแหง, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิชุดา กิจธรรรม.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ทำความเข้าใจถึงการเข้าสู่เส้นทางการทำงานอาสา รวมทั้งเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องอันเป็นเหตุและผลของการทำงานอาสา และการคงอยู่ในการทำงานอาสา ของบุคลากรมหาวิทยาลัยภาคีรัฐ 2) พัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมอาสา ที่ส่งผลต่อการคงอยู่ในการทำงานอาสา ของบุคลากรมหาวิทยาลัยภาคีรัฐ และ 3) ศึกษาความไม่แปรเปลี่ยนของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ระหว่างกลุ่มบุคลากรที่ทำงานในมหาวิทยาลัย และกลุ่มบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษียณอายุ ของมหาวิทยาลัยภาคีรัฐที่มีที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมวิธี แบบสำรวจตามลำดับ แบ่งการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 6 คน ผลการวิจัยพบว่า บุคคลนั้นเริ่มเข้าสู่เส้นทางการทำงานอาสา ผ่านช่วงวัยต่างๆ ตั้งแต่วัยเด็ก วัยเรียน วัยทำงาน จนถึงวัยเกษียณ ลักษณะของงานอาสาที่จะสอดคล้องกับช่วงวัย ศักยภาพ และความสนใจของบุคคล โดยมีเงื่อนไขที่เป็นสาเหตุของการทำงานอาสา และยังคงทำงานอาสาอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ เป็นคนชอบช่วยเหลือผู้อื่น ยึดมั่นในคำสอนของศาสนา รับรู้ว่าตนเองมีคุณค่าและความสามารถที่จะช่วยเหลือผู้อื่น ต้องการเป็นที่ยอมรับของสังคม ต้องการก้าวข้ามปัญหาอุปสรรค ต้องการเรียนรู้ในสิ่งใหม่หรือสิ่งที่ท้าทายความสามารถของตนเอง ต้องการให้สังคมดีขึ้น ต้องการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ ได้รับการสนับสนุนจากบุคคลรอบข้าง เป็นคนที่มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง และจากประสบการณ์และความประทับใจที่ได้จากการทำงานอาสา ทั้งนี้ เมื่อนำเงื่อนไขดังกล่าวเทียบเคียงกับ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องแล้ว สามารถเทียบเคียงเข้ากับตัวแปร เพื่อการประมวลเอกสาร นิยามตัวแปร สร้างเครื่องมือวัด และทดสอบสมมติฐาน ในการวิจัยระยะที่ 2 ได้ดังนี้ 1) ตัวแปรแรงจูงใจอาสา 2) ตัวแปรทุนทางจิตวิทยา 3) ตัวแปรการได้รับการสนับสนุนทางสังคม 4) ตัวแปรสุขภาวะ และ 5) ตัวแปรพฤติกรรมอาสา

ระยะที่ 2 การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรที่ทำงานในมหาวิทยาลัย และบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษียณอายุ ของมหาวิทยาลัยภาคีรัฐที่มีที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งหมด 776 คน โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น ทำการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ที่มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง 0.90 ถึง 0.95 และทำการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเพื่ออธิบายลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง และลักษณะของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ด้วยสถิติเชิงพรรณนา วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบ

สมมติฐานการวิจัย ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมอาสาที่ส่งผลต่อการคงอยู่ในการทำงานอาสา ของบุคลากรมหาวิทยาลัยภาคีรัฐ มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่า $\chi^2 = 689.22$, $df = 147$, $p\text{-value} = 0.00$, $\chi^2/df = 4.68$, $RMSEA = 0.069$, $SRMR = 0.067$, $GFI = 0.92$, $CFI = 0.98$, $NFI = 0.97$ ผลการทดสอบเส้นทางอิทธิพล พบว่า 1) ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการคงอยู่ในการทำงานอาสา ได้แก่ พฤติกรรมอาสา สุขภาวะ และการได้รับการสนับสนุนทางสังคม ($\beta = 0.53, 0.24, 0.14$, $p\text{-value} < 0.05$ ตามลำดับ) 2) ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการคงอยู่ในการทำงานอาสา ได้แก่ การได้รับการสนับสนุนทางสังคม และแรงจูงใจอาสา มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านพฤติกรรมอาสา ($\beta = 0.15, 0.13$, $p\text{-value} < 0.05$ ตามลำดับ) 3) ตัวแปรทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการคงอยู่ในการทำงานอาสา ผ่านสุขภาวะ ($\beta = 0.10$, $p\text{-value} < 0.05$) 4) ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมอาสา ได้แก่ การได้รับการสนับสนุนทางสังคม แรงจูงใจอาสา และสุขภาวะ ($\beta = 0.28, 0.25, 0.11$, $p\text{-value} < 0.05$ ตามลำดับ) และ 5) ตัวแปรทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก มีอิทธิพลทางตรงต่อสุขภาวะ ($\beta = 0.34$, $p\text{-value} < 0.05$) ผลการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยน ของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ พบว่า ไม่แตกต่างกันกลุ่มระหว่างกลุ่มบุคลากรที่ทำงานในมหาวิทยาลัย และกลุ่มบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษียณอายุ

Niphitphon Seangduang. (2560). *Volunteering and the Causal Relationship Model of Volunteering Behavior and the Retention of Volunteer Work among Public University Staff*. Doctor of Philosophy Degree in Applied Behavioral Science Research. Bangkok Graduate School, Srinakarinwirot University. Advisor Committee: Assoc. Prof. Dr. Ungsinun Intarakamhang, Assist. Prof. Dr. Wichuda Kijtorntam.

The purposes of this research were 1) to understand volunteering and related conditions which have a cause and effect relationship in team of volunteering and retention in volunteer work among public university staff; 2) to develop a model of causal relationship between volunteering behaviour affecting the retention of volunteer work among public university staff; 3) to study the invariance in the causal relationship model of volunteering behaviour affected the retention of volunteers working as public university staff. The method used was mixed methods research. The research was divided into two phases; the first phase was qualitative research and the informants were staff who worked at a public university and retired from a public university with a total of six people. The data was collected by in-depth interviews and analysis of the method of Miles and Huberman stage. The results of first phase showed that people started working voluntarily through each stage of life, from childhood to school age and from working age and retirement. In addition, the characteristics of volunteer work are related to age. However, there are conditions that cause people work as volunteers and continue to do this, such as individuals who willingly help other people, following religious instructions, seeing the value of oneself and the ability of an individual to help people, wanting to be accepted in society, wanting to overcome obstacles, wanting to learn new knowledge or things that challenge their ability, wanting to enhance society, wanting to make the connections, receiving support from the people around them, being a healthy person, and having impression experiences which resulted from working as a volunteer. Nevertheless, compared to the connections to related ideology and theory and can be correlates with variables to organize documents, identify variables, produce instruments, and test the hypothesis in the second phase of the including 1) volunteering motivation 2) positive psychology 3) social support 4) well-being, and 5) volunteering behaviour.

The second phase was quantitative research and the participants included seven hundred and seventy six staff members who work at a public university as retirees of a public university. The tools used to collect the data were questionnaires. The Cronbach's Alpha Coefficient was between 0.90 and 0.95. The data were analyzed by descriptive statistics and the structured equation modeling technique. The results of the second phase showed that the proposed model fit with the empirical data ($\chi^2 = 689.22$, $df = 147$, $p\text{-value} = 0.00$, $\chi^2/df = 4.68$, $RMSEA = 0.069$, $SRMR = 0.067$, $GFI = 0.92$, $CFI = 0.98$, $NFI = 0.97$). The result of the path analysis showed the following 1) Volunteering behavior, well-being, and social support positively and directly effected retention among volunteer worker ($\beta = 0.53, 0.24, 0.14$, $p < 0.05$, respectively), 2) Social support and volunteering motivation played a mediating role and as a variable in the indirect effects between volunteering behavior and retention in volunteer workers ($\beta = 0.15, 0.13$, $p < 0.05$, respectively), 3) Positive psychology played a mediating role as a variable of the indirect effects between well-being and retention in terms of volunteer workers, 4) Social support, volunteering motivation and well-being had positive and direct effects on volunteering behavior ($\beta = 0.28, 0.25, 0.11$, $p < 0.05$, respectively). 5) Positive psychology had a positive and direct effect on well-being ($\beta = 0.34$, $p < 0.05$). The results of the invariance of the model showed that the form of causal relation was similar between the staff who worked at a public university and a retired from a public university.

